

POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU

WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ

PROTOKÓŁ KONTROLI PROBLEMOWEJ

PS-IX.431.2.18.2019.ESZ

**Przeprowadzonej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim**

Kontrola przeprowadzona zgodnie z planem kontroli na rok 2019

Prus

*Szudy
Q*

I. Warunki organizacji kontroli

Jednostka kontrolowana:

Kontrolę przeprowadzono w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim z siedzibą przy ul. Warszawskiej 28 (określanym poniżej skrótem PCPR).

Jednostka kontrolująca:

Kontrolę prowadził Zespół Inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w składzie:

1. Ewa Szczypior – starszy inspektor wojewódzki - kierująca pracami Zespołu, upoważnienie nr 142/2019 (PS-IX.0030.62.2019.ESZ) z dnia 11 czerwca 2019 r.
2. Małgorzata Szady – starszy inspektor wojewódzki – członek Zespołu kontrolującego, upoważnienie nr 143/2019 ((PS-IX.0030.62.2019.ESZ) z dnia 11 czerwca 2019 r.
3. Aneta Ziętek-Walenciej – inspektor wojewódzki – członek Zespołu kontrolującego, upoważnienie nr 149/2019 (PS-IX.0030.62.2019.ESZ) z dnia 11 czerwca 2019 r.

Termin kontroli: Kontrolę w PCPR przeprowadzono w dniu 17 czerwca 2019 roku.

Okres podlegający kontroli: realizacja zadań własnych i zleconych powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

Informacja o przeprowadzonej przedmiotowej kontroli:

Jednostka kontrolowana została zawiadomiona o przeprowadzonej kontroli pismem z dnia 31 maja 2019 r., znak PS-IX.431.218.2019.ESZ

Kontrolujący złożyli oświadczenia, że nie istnieją okoliczności uzasadniające ich wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

(akta kontroli str. 1-16)

Podstawy prawne przeprowadzonej kontroli:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych

ośrodkach, szczegółowych kierunków oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Nr 50, poz.259).

Zakres kontroli problemowej:

Analiza realizacji **zadań własnych i zleconych powiatu** zawartych w art. 6.1 ust. 3 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.

Ocenie podlegały:

- a) Dokumenty formalne, stanowiące podstawę prawną do realizacji zadań powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) Opracowane i przyjęte programy służące działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- c) Poziom istniejącej infrastruktury pomocowej i jej dostępność, w tym zapewnienie miejsc osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej,
- d) Zakres współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- e) Zasoby kadrowe i lokalowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie pod kątem zagwarantowania odpowiedniego poziomu usług.
- f) Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Osoby udzielające wyjaśnień;

1. Dyrektor PCPR w Nowym Dworze Gdańskim – pani Dorota Betkier

Przed przystąpieniem do działań kontrolnych dokonano wpisu do zeszytu kontroli PCPR oraz poinformowano kierownika jednostki kontrolowanej o:

- *prawie odmowy podpisania protokołu i obowiązku złożenia na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu, wyjaśnień przyczyn tej odmowy.*
- *prawie zgłoszenia na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku umotywowanych zastrzeżeń, dotyczących ustaleń zawartych w protokole w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu, o których mowa powyżej, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku wobec zastrzeżeń.*
- *odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych oraz skierowania wystąpienia pokontrolnego. (§ 16 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. z 2005r Nr 61 poz. 543).*

Przed

Sygn Q 11

II. Podstawa do ustaleń kontroli:

Ustaleń do protokołu dokonano na podstawie:

- wglądu w dokumenty merytoryczne i formalne dotyczące realizowanych zadań,
- wyjaśnień udzielanych przez osoby reprezentujące podmiot,
- oględzin placówki, miejsca realizacji zadania.

III. Ustalenia kontrolne:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim jest jednostką organizacyjną powiatu nowodworskiego, realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej, a także zadania własne i zlecone powiatu w zakresie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i obowiązujących w tym obszarze aktów wykonawczych.

PCPR w 2018 roku działało na podstawie Statutu przyjętego Uchwałą nr XIV/79/2011 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 28 grudnia 2011 r. (akta kontroli str. 17- 21) oraz Regulaminu Organizacyjnego przyjętego Uchwałą nr 449/2017 Zarządu Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 20 grudnia 2017 r., a następnie Regulaminu Organizacyjnego przyjętego Uchwałą nr 520/2018 Zarządu Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 17 października 2018 r. (akta kontroli str. 22 - 85). W Regulaminie organizacyjnym brak jest odniesienia do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jako podstawy prawnej działalności jednostki. W Regulaminie organizacyjnym w § 5 ust. 1 i ust. 2 nie zostały uwzględnione zadania powiatu wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Wskazane jest, by przy kolejnej aktualizacji Regulaminu organizacyjnego, uzupełnić katalog przepisów na podstawie, których PCPR działa, o ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wraz z określonymi na jej podstawie zadaniami własnymi i zleconymi leżącymi w kompetencji PCPR.

Dokumentem programowym stanowiącym podstawę i koncepcję systemowego działania zapewniającego rozwój powiatu w Nowym Dworze Gdańskim w zakresie polityki społecznej w okresie objętym kontrolą była Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nowym Dworze Gdańskim na lata 2016 – 2026, przyjęta Uchwałą Nr XV/98/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 11 lutego 2016 roku. W powyższym dokumencie pierwszy Cel strategiczny pn. *Minimalizowanie przemocy*

w rodzinie, szkole, środowisku, wpisane zostały szeroko określone kierunki działań związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (akta kontroli str. 86-177).

Uchwałą nr XVI/109/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 29 marca 2016 r. został przyjęty *Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 – 2020*. Diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie, zawartą w Programie, opracowano na podstawie danych - za okres od 2012 roku do 2014 roku - pozyskanych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu nowodworskiego oraz Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim (akta kontroli str. 178-194).

Tak przeprowadzona analiza zjawiska przemocy opiera się jedynie na danych statystycznych, które dotyczą ujawnionych przypadków przemocy w rodzinie. Statystyki prowadzone przez policję oraz OPS dotyczą wyłącznie zgłoszonych przypadków stosowania przemocy, czyli takich, które obejmowała interwencja służb. Prezentowane dane nie uwzględniają sytuacji niezgłoszonych, pomijają środowisko oświatowe oraz związane z ochroną zdrowia, stąd brak prawdziwego rozmiaru tego zjawiska. Taka diagnoza nie oddaje w pełni skali, przyczyn i skutków zjawiska przemocy, w tym pośrednich lub bezpośrednich kontaktów z przemocą w rodzinie mieszkańców powiatu nowodworskiego, m.in. pomija w całości określenie zjawiska przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

W celu podniesienia efektywności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz określenia koniecznych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych proponowane jest przeprowadzenie rozpoznania i pogłębionej analizy zjawiska przemocy poprzez określenie skali i przyczyn zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie nowodworskim oraz określenie postaw wobec problemu przemocy, w tym zarówno ofiar, jak i sprawców oraz świadków przemocy. Wskazane jest również poszerzenie obszaru badawczego o dane pochodzące od innych podmiotów, m.in. placówek oświatowych, placówek ochrony zdrowia, Sądu i Prokuratury.

Realizacja ww. Programu zakłada zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Powiecie Nowodworskim. Cel główny rozpisany jest na poniższe 4 cele operacyjne - określające działania ukierunkowane na realizację powyższego celu głównego.

1. Rozszerzenie działań profilaktycznych w zakresie podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy. W ten cel wpisują się działania:

- Podnoszenie świadomości społecznej na temat zjawiska oraz zagrożeń wynikających z przemocy w rodzinie.
 - Podejmowanie inicjatyw związanych z profilaktyką, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 - Podejmowanie działań interdyscyplinarnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy oraz dostępność pomocy.

W ten cel wpisują się działania:

- Zapewnienie specjalistycznej pomocy osobom doznającym ataków przemocy.
 - Monitorowanie skuteczności działań pomocowych.
3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W ten cel wpisują się działania:

- Podnoszenie świadomości społecznej na temat pomocy osobom stosującym przemoc w rodzinie.
 - Intensyfikacja działań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ten cel wpisuje się działanie:

- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program jest dokumentem przygotowanym zgodnie z zapisami legislacyjnymi obowiązującymi w momencie jego tworzenia tj. ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz wpisuje się w zapisy Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020. Program zawiera określone cele, rodzaje działań oraz sposoby i metody realizacji wraz określonymi oczekiwanymi efektami. Realizacja ww. oddziaływań leży w kompetencji jednostek organizacyjnych Powiatu Nowodworskiego, w szczególności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Program nie zawiera harmonogramu działań. Jako czas realizacji założono, że Program obowiązywać będzie w latach 2016 – 2020.

Program nie określa źródła finansowania. Zapisy odnośnie monitorowania realizacji zadań wskazują jedynie na PCPR, jako podmiot prowadzący stały monitoring realizacji

Prus

Sady G. V

Programu. W dokumencie nie uwzględniono sposobu prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji, w tym metod, wskaźników, na podstawie których można byłoby określać poziom realizacji zadań.

Wskazane jest, by przy konstruowaniu kolejnego programu, w ramach prowadzonych badań skali zjawiska przemocy zbierać i poddawać analizie dane statystyczne, które służby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie systematycznie gromadzą, jak również sięgać po badania społeczne, w tym badania opinii publicznej. Należy wykazać katalog realizatorów programu, określić ramy czasowe działań oraz opracować jasny system monitorowania oraz ewaluacji podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W trakcie kontroli ustalono, iż w Powiecie Nowodworskim został opracowany *Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 - 2021* mający na celu budowanie lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie (akta kontroli str.195- 215). W ramach Programu wyznaczono cztery obszary działań:

1. Tworzenie systemu wspierania rodziny i dziecka w ich naturalnym środowisku w sytuacji kryzysowej. W obszar ten zostały wpisane działania diagnostyczne, profilaktyczne oraz interwencyjne, w tym działanie interdyscyplinarnego zespołu specjalistów do spraw koordynacji działań w sytuacji zagrożenia dobra dziecka, realizacja procedury pomocy dziecku krzywdzonemu.
2. Wspieranie form rodzicielstwa zastępczego. Działanie mające na celu promowanie rodzicielstwa zastępczego, wspieranie rodziców zastępczych w prawidłowym wypełnianiu powierzonej im funkcji opiekuńczo – wychowawczej poprzez grupy wsparcia oraz szkolenia, jak również realizacja programów mających na celu przywrócenie rodzinom naturalnym funkcji wychowawczej, społecznej i ekonomicznej.
3. Pomoc dzieciom przebywającym w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinach zastępczych oraz opuszczającym zastępcze formy wychowania. Obszar ten obejmuje działania związane z zapewnieniem pomocy i wsparcia wychowankom rodzin pieczy zastępczej oraz usamodzielniającym się.
4. Doskonalenie zawodowe kadr jednostek pomocy społecznej i innych podmiotów w zakresie pomocy dziecku i rodzinie. Obszar ten odnosi się do podejmowania działań związanych z podnoszeniem jakości świadczonych usług oraz poziomu współpracy

Smutek

*Sędzi
A. U*

specjalistów działających w obszarze pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program posiada określone wskaźniki monitorowania oraz metody oceny efektywności.

W powyższy Program wpisuje się *Procedura pomocy dziecku krzywdzonemu w Powiecie Nowodworskim*, wyznaczająca kierunek pomocy dziecku i rodzinie, wprowadzona Zarządzeniem nr 11/2014 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 04 listopada 2014 roku, a następnie zaktualizowana Zarządzeniem nr 11/2018 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 01 października 2018 roku. Obecnie obowiązująca Procedura opisuje zadania i tryb postępowania przedstawicieli poszczególnych instytucji jakie należy podjąć w sytuacji konieczności udzielenia pomocy dziecku krzywdzonemu. Działania zakładają wzajemną współpracę i wymianę informacji między instytucjami (akta kontroli str. 216-264).

Świadczenie pomocy w obszarze interwencji kryzysowej osobom doznającym przemocy zamieszkałym w Powiecie w Nowym Dworze Gdańskim udzielane jest w ramach **Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej** (określany poniżej skrótem POIK), który działa w strukturach PCPR. Ośrodek został wpisany w struktury i Regulamin organizacyjny PCPR Uchwałą Nr 206/2009 Zarządu Powiatu Nowodworskiego z dnia 12 lutego 2009 r. (akta kontroli str. 265 - 274).

POIK funkcjonuje w oparciu o Regulamin Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim stanowiącego załącznik do ww. Regulaminu organizacyjnego PCPR. Wyodrębnienie POIK w strukturze organizacyjnej PCPR znajduje odzwierciedlenie w rozdziale VI § 15 ust. 1 pkt. 9 wspomnianego już Regulaminu Organizacyjnego PCPR. Ośrodek realizuje funkcję diagostyczno – konsultacyjną, terapeutyczną oraz hostelową - zapewnia miejsca całodobowego pobytu na terenie hostelu dla osób znajdujących się w sytuacji uzasadnionego zagrożenia, m.in. będących ofiarami przemocy w rodzinie. POIK dysponuje czterema miejscami hostelowymi. Siedziba POIK mieści się przy ul. Warszawskiej 52 w Nowym Dworze Gdańskim i obejmuje pomieszczenia biurowe oraz część hostelową. Ta część nieruchomości, w której mieści się m.in. POIK wraz z mieszkaniami chronionymi dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej została przekazana w trwały zarząd na rzecz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zgodnie z decyzją w sprawie przekazania trwałego zarządu oraz protokołem z przekazania (akta kontroli str. 275-278).

Zgodnie z udzielonymi przez Dyrektora PCPR informacjami w 2018 roku ramowe działania POIK realizowane były przez psychologa (umowa zlecenie - 45 h/mies.), prawnika (umowa zlecenie - 32 h/mies.) i pracownika socjalnego (1 etat). Pracownik socjalny był dostępny codziennie od poniedziałku do piątku w wymiarze 8 godzin. Psycholog pełnił dyżur 2 razy w tygodniu, a prawnik przyjmował od poniedziałku do środy. Specjalistyczne poradnictwo prawne, psychologiczne i socjalne organizowane było zarówno w godzinach przedpołudniowych, popołudniowych jak i wieczornych. W sytuacjach interwencyjnych wsparcia udzielał również drugi psycholog w oparciu o zawartą umowę zlecenia.

W 2018 roku z porad specjalistów POIK jednorazowo skorzystało 239 osób. Zgodnie z danymi zawartymi w *Sprawozdaniu z działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej za rok 2018* oraz w opisie realizacji *Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (...)* z porad psychologicznych skorzystało 60 osób, z porad prawnych skorzystało 161 osób, zaś ze wsparcia pracownika socjalnego 26 osób. W ramach wsparcia odbywały się również wizyty w środowisku rodzinnym, realizowane przez psychologa (2 wizyty domowe) oraz pracownika socjalnego (9 wizyt domowych).

Pracownicy POIK w ramach swoich obowiązków podejmowali współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Nowodworskiego, których działalność obejmowała zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pracownik socjalny POIK był członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowym Dworze Gdańskim (ZI) i w 2018 roku uczestniczył w 9 posiedzeniach ZI oraz 14 posiedzeniach grup roboczych realizujących wdrożone procedury Niebieskiej Karty, co zostało zapisane w dokumentacji sprawozdawczej (akta kontroli str. 279 - 292).

Dyrektor PCPR podała, iż w 2018 roku pracownicy POIK podejmowali działania ukierunkowane na promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym zagrożonych przemocą w rodzinie. Psycholog i pracownik socjalny prowadzili warsztaty dla rodziców/opiekunów dzieci pt. *Nasza rodzina zgrana drużyna!* Spotkania grupowe odbywały się raz w miesiącu w okresie od kwietnia do grudnia 2018 r. i poruszały zagadnienia związane z przemocą w rodzinie, wychowania bez przemocy tzw. polityki antyklapsowej. Do szkolenia przystąpiło 10 osób, z których 6 otrzymało zaświadczenia o ukończeniu warsztatów.

Zgodnie z udzielonymi przez Dyrektora PCPR wyjaśnieniami, realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zapewniali pracownicy POIK posiadający odpowiednie kompetencje, uprawnienia oraz stosowny zapis w zakresie czynności. Pracownicy podnosili własne umiejętności, biorąc udział w szkoleniach w tym zakresie. Pracownik socjalny korzysta z superwizji grupowej dla pracowników PCPR. W załączeniu spis szkoleń, zaświadczenia, umowa zlecenie na świadczenie interwencyjnych usług psychologicznych oraz zakres czynności pracownika socjalnego (akta kontroli str. 293-333).

Powiat Nowodworski w okresie objętym kontrolą w celu realizacji zadania zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca całodobowego pobytu w ośrodkach wsparcia oraz zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach interwencji kryzysowej w zakresie zabezpieczenia schronienia do 3 miesięcy – w tym celu dysponował 4 miejscami w hostelu funkcjonującym w ramach POIK. Regulamin Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim stanowiący załącznik do Regulaminu organizacyjnego PCPR i określa m.in. zasady skierowania, zasady korzystania z miejsc noclegowych oraz formy udzielanego wsparcia. Okres pobytu w hostelu wynosi do 72 godzin. Ostatecznej kwalifikacji przyjęcia do hostelu dokonuje Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. Z miejsca hostelowego w okresie objętym kontrolą nie korzystała żadna osoba.

Kontrolerzy, analizując realizację zadania zleconego z zakresu administracji rządowej zgodnie z art. 6 ust.4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zgodnie z pkt 3.3.2. Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, **czyli oddziaływania korekcyjno – edukacyjne na osoby stosujące przemoc w rodzinie**, które winny być realizowane w oparciu o opracowany w formie dokumentu program korekcyjno-edukacyjny (określany poniżej skrótem PKE), ustalili, że nie udało się utworzyć grupy w ramach programu w okresie objętym kontrolą, więc nie był on realizowany przez PCPR. W związku z powyższym przeanalizowano dane dotyczące sposobu realizacji PKE pod kątem zgodności ze standardami w okresie wcześniejszym, kiedy udawało się utworzyć grupę. Powiat miał w tym okresie przyjęty Uchwałą Nr XVI/108/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 29 marca 2016r. *Powiatowy program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie na lata 2016 – 2018*. Obecnie obowiązuje *Powiatowy program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie na lata 2019 – 2020* zatwierdzony Uchwałą Nr I/1/2019 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim

z dnia 1 lutego 2019 roku oraz *Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2019 – 2020* zatwierdzony Uchwałą Nr I/2/2019 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 1 lutego 2019 roku (akta kontroli str. 334 - 381).

Na podstawie udzielonych przez Dyrektora PCPR wyjaśnień w okresie kontrolowanym, PCPR w Nowym Dworze Gdańskim przeprowadził diagnozę oraz działania w kierunku uruchomienia i rekrutacji uczestników, lecz nie ruszyła kolejna edycja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, ponieważ nie zawiązała się grupa umożliwiająca przeprowadzenie działań w ramach programu. Potwierdzeniem działań nad upowszechnieniem wiedzy o proponowanym programie dla sprawców jest przykładowe pismo, jakie zostało rozesłane do zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu (akta kontroli str. 382). Powyższe zadanie zgodnie z zapisami *Powiatowy program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie na lata 2016 – 2018* było dotychczas finansowane ze środków własnych powiatu.

W trakcie kontroli na podstawie oświadczenia podpisanego przez Skarbnika Powiatu ustalono, iż kwota środków wydatkowanych w 2018 roku na wszystkie realizowane zadania własne powiatu z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wyniosła 114.153,42 zł. Wszystkie wydatki realizowane były przez jednostkę kontrolowaną (akta kontroli str. 383).

Współpraca z podmiotami zewnętrznymi:

Dyrektor PCPR udzieliła wyjaśnień w zakresie współpracy PCPR z podmiotami zewnętrznymi w 2018 roku, wskazując, iż jednostka kontrolowana współpracuje z lokalnymi gminami i instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. PCPR zawarł porozumienie z Gminą Nowy Dwór Gdański w zakresie współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym oraz porozumienie w sprawie działania edukacyjno – konsultacyjnego dla rodzin ze specjalistą z zakresu praktyki położniczo – ginekologicznej (akta kontroli str. 384-385).

W ramach promowania oferty wsparcia PCPR rozpowszechnia broszury informacyjne dotyczące zjawiska przemocy, procedury Niebieskiej Karty oraz instytucji świadczących pomoc osobom uwięzonym w przemoc, promowanie działalności POIK w formie ulotek oraz na stronie internetowej PCPR. W ramach doskonalenia zawodowego kadry jednostek pomocy społecznej PCPR w dniu 24 kwietnia 2018 roku zorganizowało szkolenie dla asystentów

Paula

Szef
Q
U

rodzin z ośrodków pomocy społecznej, pedagogów, wychowawców placówek opiekuńczo – wychowawczych, koordynatorów pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych pt. „Przeciwdziałaniu wykorzystaniu seksualnemu dzieci”.

W dniu 12 maja 2018 roku w ramach pikniku organizowanego z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego uruchomiono punkt informacyjny, w którym pracownik socjalny POIK udzielał informacji o możliwości wsparcia w przypadku doznawania przemocy w rodzinie.

Informacje dotyczące współpracy oraz działalności informacyjnej i promocyjnej, w tym wzór ulotki informacyjnej znajdują swoje potwierdzenie w dokumentach są zgodne ze wcześniej wspomnianymi sprawozdaniami (akta kontroli str. 386 - 391).

Ocena:

W celu dokonania oceny realizacji przez powiat zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poddano analizie sześć jego aspektów i uzyskano następujące oceny:

1. Opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie (art. 6 ust. 3 pkt 1 u.p.p.r.) – *ocena 8 punktów* (maks. 11).
2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 3 pkt 2 u.p.p.r.) – *ocena 15 punktów* (maks. 17).
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (art. 6 ust. 3 pkt 3 u.p.p.r.) – *ocena 6 punktów* (maks. 6).
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej (art. 6 ust. 3 pkt 4 u.p.p.r.) - *ocena 11 punktów* (maks. 11).
5. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (art. 6 ust.4 pkt 2 u.p.p.r.) – *ocena 28 punktów* (maks. 39).

Łącznie ocena wynosi 68 punktów.

Wnioski z kontroli

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w poniższych zakresach:

- W Regulaminie organizacyjnym brak jest odniesienia/nawiązania do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jako podstawy prawnej działalności jednostki. W Regulaminie organizacyjnym w § 5 ust. 1 i ust. 2 nie zostały uwzględnione zadania powiatu wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, realizowane przez PCPR.

Wskazane jest, by przy kolejnej aktualizacji Regulaminu organizacyjnego, uzupełnić katalog przepisów na podstawie, których PCPR działa poprzez o ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wraz z określonymi na jej podstawie zadaniami własnymi i zleconymi leżącymi w kompetencji PCPR.

- W ramach prowadzonych badań skali zjawiska przemocy posłużono się jedynie danymi statystycznymi odnośnie ujawnionych przypadków przemocy w rodzinie, pochodzących z OPS-ów i Policji. Brak jest określonego harmonogramu działań z uwzględnieniem poszczególnych realizatorów oraz określonego procesu prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji.

Przy konstruowaniu kolejnego programu **proponowane jest przeprowadzenie rozpoznania i pogłębionej analizy zjawiska przemocy poprzez określenie skali i przyczyn zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie nowodworskim oraz określenie postaw wobec problemu przemocy, w tym zarówno ofiar, jaki sprawców przemocy. Wskazane jest również poszerzenie obszaru badawczego o dane pochodzące z szerszego katalogu podmiotów, m.in. z placówek oświatowych, placówek ochrony zdrowia, Sądu i Prokuratury.**

Należy również określić katalog realizatorów programu, wytyczyć harmonogram działań z odniesieniami do określonych realizatorów oraz opracować jasny system monitorowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizując w pełni zadanie wynikające z art. 6 ust. 3 pkt. 1 u.p.p.r i w powiązaniu z działaniem 1.1.2. KPPPwR.

Poza powyższym, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim funkcjonuje w obszarach poddanych kontroli zgodnie z obowiązującymi

przepisami. Działania podejmowane w okresie objętym kontrolą wynikały z określonych w przepisach i przyjętych w dokumentach celów. Działania na poziomie powiatu opierały się na współpracy instytucji i służb pomocowych, były ukierunkowane na zapewnienie odpowiedniego wsparcia członkom rodziny uwikłanym w przemoc zgodnie z potrzebami. Kontrolowane zadania zlecone były rzetelnie dokumentowane.

Zgodnie z założeniami zawartymi w programie kontroli przyjęto, iż osiągnięcie co najmniej 70 % możliwych do uzyskania punktów (czyli uzyskania co najmniej 59 punktów), skutkuje otrzymaniem oceny pozytywnej w zakresie realizowanych zadań własnych i zleconych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w zakresie **działań merytorycznych i organizacyjnych w obszarze tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla mieszkańców Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim** uzyskuje ocenę pozytywną z uchybieniami.

Jednostka kontrolowana:

Kontrolujący:

Podpisano: Nowy Dwór Gdański, 10.10.2019 r. 2019 r.

Dyrektor PCPR w Nowym Dworze Gdańskim

/-/ Dorota Betkier

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim
Dorota Betkier
mgr Dorota Betkier

Starszy Inspektor Wojewódzki
STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

/-/

Ewa Szczypior
Ewa Szczypior

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
Starszy Inspektor Wojewódzki

/-/

Małgorzata Szady
Małgorzata Szady

Inspektor Wojewódzki
INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

/-/

Aneta Ziętek-Walenciej
Aneta Ziętek-Walenciej

Sporządzono: Gdańsk, 27 września 2019 r.

Protokół sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach – jeden dla Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi dołączony zostanie do akt kontroli WPS PUW.